

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Х Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 28 листопада 2024 року)

**Полтава
2025**

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**X Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції**

(м. Полтава, 28 листопада 2024 року)

**Полтава
ПУЕТ
2025**

УДК 001:378-053.6(082)

НЗ4

Друкується відповідно до Наказу по університету № 180-Н від 10 вересня 2024 року.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

Організаційний комітет конференції

Н. С. Педченко, голова організаційного комітету, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;

Н. І. Манжура, заступник голови організаційного комітету, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації ПУЕТ;

Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру;

А. С. Каченко, канд. техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в.о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Наука і молодь у XXI сторіччі: збірник матеріалів
НЗ4 Х Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 28 листопада 2024 року). – Полтава : ПУЕТ, 2025. – 1127 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-478-9

У збірнику представлено тези учасників Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь у XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Готельно-ресторанна та курортна справа», «Економіка», «Комп'ютерні науки», «Маркетинг», «Менеджмент», «Міжнародні економічні відносини», «Облік і оподаткування», «Освітні, педагогічні науки», «Особистий розвиток і лідерство», «Патріотичне виховання в сучасному педагогічному процесі як складова національної безпеки незалежної України», «Підприємництво та торгівля», «Право», «Публічне управління та адміністрування», «Туризм і рекреація», «Філологія», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Харчові технології», «Якість вищої освіти: проблеми, виклики перспективи»

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-478-9

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2025

Список використаних джерел

1. Рамський А. Ю., Жукова Ю. М., Обушний С. М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с.
2. Индекс S&P 500. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/markets/stock/sp/> (дата звернення: 11.11.2024).

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

О. В. Мележик, спеціальність Фінанси і кредит, група ФКм11

Н. С. Педченко, д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів та банківської справи

Полтавський університет економіки і торгівлі

Пошук і обґрунтування методичного інструментарію проведення комплексного аналізу фінансового стану виокремлює наступні завдання дослідження: різноманітність методичних підходів до комплексної аналізу фінансового стану; значний масив оціночних критеріїв, показників та коефіцієнтів, що можуть бути використані у процесі аналізу; відсутність єдиної методики інтерпретації результатів комплексного аналізу фінансового стану та сценаріїв його прогнозування. Широко використовується на практиці проведення комплексного аналізу фінансового стану на основі розрахунку абсолютних показників й фінансових коефіцієнтів. Звичайно, такий аналіз проводиться за групами показників майнового стану, фінансової стійкості, платоспроможності і ліквідності, прибутковості та ділової активності [1–3]. Класифікаційні підходи до виділення груп або блоків показників, критеріїв або фінансових коефіцієнтів, їх склад й методика обрахунку, що закріплені у нормативних документах різних міністерств і відомств, а також описані у різноманітних наукових працях [1–3], істотно відрізняються, що підкреслює нагальну потребу розробки єдиного наукового підходу до комплексної оцінки фінансового стану.

Важливо також відзначити ефективність комплексного аналізу фінансового стану підприємства, організації чи установи на основі розрахунку єдиного узагальнюючого показника або інте-

грального, що системно характеризує фінансовий стан підприємства за виділеними напрямками або блоками показників, індикаторів чи фінансових коефіцієнтів. При цьому різноманітність як показників так і методик, неможливість врахування особливостей їх використання та умов застосування відповідно до видів економічної діяльності або сезонних коливань, відсутність систематизації показників, критеріїв, фінансових коефіцієнтів та алгоритмів розрахунків ускладнюють їх використання у практичній діяльності підприємств, організацій чи установ.

Додатковим викликом у використанні більшості методик є відсутність нормативних значень фінансових показників, які б врахували як галузеві особливості функціонування підприємств, так і статичність фінансового аналізу, і часткову непридатність деяких європейських методик до вітчизняних умов господарювання, і, в окремих випадках, низький рівень інформативності фінансової звітності.

Результати наукового аналізу різних інформаційних джерел дозволили в продовження виділити наступні групи методів комплексного аналізу фінансового стану підприємства, серед яких коефіцієнтні, комплексні, інтегральні, беззбиткові, метод факторного аналізу та рівноважні [1]. Найбільш широко вживаним є коефіцієнтний метод, в основі якого розрахунок системи відносних показників, що характеризують різні аспекти діяльності підприємства і враховують внутрішні й зовнішні чинники впливу на його фінансовий стан. До недоліків цього методичного підходу комплексного аналізу відносять відсутність нормативних значень для більшості коефіцієнтів, що розраховують, та динаміка таких коефіцієнтів, що не об'єктивно відображає реальний стан справ, через те, що і чисельник і знаменник будь-якого коефіцієнта одночасно змінюється у часі.

Наступний метод комплексного аналізу фінансового стану є комплексний метод, що досліджує діяльність підприємства у динаміці і визначаємо показники за такими напрямками як:

- показники, що свідчать про стабільний фінансовий стан, а це платоспроможність, раціональність використання капіталу, ефективність організації розрахунків та наявність стабільних джерел фінансових ресурсів;

- показники, що свідчать про незадовільний фінансовий стан, а це відсутність власних оборотних коштів, нерезультативність

тивне розміщення активів, наявність стійкої або протермінованої заборгованості за платежами, негативні тенденції у політиці виробництва, збуту або реалізації.

Такий метод сприяє виявленню «больових точок» у діяльності підприємства та причин, що їх зумовили. Серед недоліків комплексного методу є його працемісткість та неможливість його використання для оперативного управління.

Такий метод як інтегральний передбачає розрахунок інтегрального показника на основі їх індивідуальних значень, враховуючи рівень платоспроможності, фінансової незалежності та якості складу й структури активів підприємства. До недоліків цього методу слід віднести потребу в ідентифікації напряму впливу того чи іншого показника на результативне значення інтегрального коефіцієнта, а саме який з розрахованих показників є стимулятором або дестимулятором для результативного інтегрального коефіцієнта.

Метод заснований на безбитковості – це визначення рівня уміння управляти операційним важелем при формуванні та використанні результатів діяльності підприємства. В основі такого методичного підходу є управління доходами, витратами й результатами діяльності підприємства для досягнення необхідних бажаних показників безбитковості виробництва або реалізації. Перевагою такого методу є облік доходів та витрат, що розширює перелік традиційних показників оцінки фінансового стану. Недоліком є те, що цей метод не обліковує вплив результатів на рівень конкурентоспроможності, кредитоспроможності, ринкової і ділової активності суб'єкту бізнесу.

Такий метод як рівноважний засновується на досягненні рівноваги між ліквідними потоками у господарсько-інвестиційній і фінансовій діяльності підприємства. Господарсько-інвестиційна діяльність є діяльністю, що передбачає створення фінансових ресурсів, коли фінансова – спрямована на їх авансування або використання. Сформовані та використані ліквідні грошові потоки є результатом господарської і фінансової діяльності відповідно. Рівність між цими результатами є ідеальною фінансовою рівновагою для підприємства, при цьому сукупний результат господарської і фінансової діяльності дорівнює нулю. До недоліків цього методу слід віднести неможливість врахування становища підприємства в конкурентному, діловому, кредитному і ринковому бізнес-середовищі.

Метод факторного аналізу результатів фінансового стану як один з методичних підходів у дослідженні, засновується на аналізі зміни стійкості фінансового стану; аналізі рівня впливу на фінансову стійкість зміни обсягів необоротних активів; матеріальних обігових активів і власного капіталу; аналізі впливу на фінансову стійкість отриманого в звітному періоді доходу; аналізі впливу на фінансову стійкість витрат звітного періоду; аналізі впливу на фінансову стійкість використання ресурсів; аналізі впливу на фінансову стійкість ефективності діяльності підприємства.

Задля підвищення об'єктивності комплексного аналізу фінансового стану можна пропонувати паралельне або часткове доповнення елементами одного методу іншим, оптимізуючи в такий спосіб комплексне оцінювання реального фінансового стану підприємства. Незважаючи на низку теоретичних обґрунтувань такого «взаємодоповнювального» аналізу, цілісної системи, яка мала б можливості практичного застосування, не сформовано. Відсутність практично дійової системи чи моделі проведення об'єктивного аналізу фінансового стану знижує й ефективність управління загальноекономічними процесами – неоднозначно оцінений (невизначений) фінансовий стан, внаслідок чого не забезпечується можливість та шляхи покращення фінансового стану підприємства, що є основною метою проведення його комплексного аналізу.

Таким чином, проаналізувавши наведений вище методичний інструментарій реалізації комплексного аналізу фінансового стану підприємства, можна зробити висновки про наявність різноманітних методичних підходів до оцінки фінансового стану. Основними критеріями обрання одного з методів оцінки є значні часові витрати, що є характерним для таких методів як коефіцієнтний, комплексний чи інтегральний методи; значний масив показників для аналізу, що характерно для таких методів аналізу, як беззбитковий та рівноважний; відсутність доступу до інформації про діяльність підприємства, при обранні за основу комплексного або коефіцієнтного методу.

Список використаних джерел

1. Захарова Ю., Денисенко М. Методичні підходи до комплексної оцінки фінансового стану підприємства [Електронний ресурс]. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/16901/1/PIONBUG_2020_P135-136.pdf (дата звернення: 15.10.2024).

2. Педченко Н. С. Науково-методичні підходи до управління підприємством в умовах невизначеності на основі комплексної оцінки його фінансового потенціалу [Електронний ресурс] / Н. С. Педченко, О. І. Луценко, В. Р. Космін, Д. І. Шибковський, І. Ф. Дерпач // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2023. – № 2 (108). С. 7–14. URL: <http://puet.poltava.ua/index.php/economics/article/download/174/164> (дата звернення: 15.10.2024).
3. Педченко Н. С., Дерпач І. Ф., Шибковський Д. І. Теорія ефективності як напрям поліпшення методики комплексного фінансового аналізу суб'єкту бізнесу [Електронний ресурс]. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=SSor-SIAAAAJ&sortby=pubdate&citation_for_view=SSor-SIAAAAJ:JWITY9-sCbMC (дата звернення: 15.10.2024).

ЗАЛУЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ ПІДТРИМКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Ю. В. Мельник, спеціальність Фінанси, банківська справа та страхування

А. Л. Бурбела, викладач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Місцеві бюджети відіграють критично важливу роль у забезпеченні життєдіяльності громад під час війни. Саме вони фінансують надання першочергових послуг, таких як соціальний захист населення, підтримка інфраструктури, охорона здоров'я та надання житла для внутрішньо переміщених осіб. Крім того, кошти місцевих бюджетів спрямовуються на відновлення зруйнованої інфраструктури, а також на підтримку роботи правоохоронних органів і заходів з цивільного захисту.

Однак через війну місцеві бюджети значно постраждали: руйнування підприємств, зниження ділової активності, міграція населення та зменшення податкових надходжень суттєво обмежують їхню спроможність виконувати покладені завдання. Це підвищує необхідність зовнішньої фінансової підтримки, яка допомагає покрити нагальні витрати та уникнути дефіциту коштів на місцевому рівні.

Міжнародна фінансова допомога забезпечує життєво важливі ресурси для відновлення критичної інфраструктури, підтримки внутрішньо переміщених осіб, охорони здоров'я та соціальних

Мележик О. В., Педченко Н. С. Теоретичні підходи до методичного інструментарію комплексного аналізу фінансового стану підприємства.....	980
Мельник Ю. В., Бурбела А. Л. Залучення міжнародної фінансової допомоги для підтримки місцевих бюджетів під час війни.....	984
Мельник Ю. В., Бурбела А. Л. Роль міжнародних фінансових організацій у регулюванні фінансових ринків	987
Мигаль С. В., Прасолова С. П. Фінансування інноваційного розвитку українських підприємств в умовах війни: сучасний стан і перспективи.....	990
Мовчан В. В., Попель С. А. Міжнародні розрахунки, їх форми та особливості.....	992
Остапенко С. Ю., Шпомер Т. О. Електронні гроші: переваги та недоліки	996
Падун Ю. О., Бурбела А. Л. Ризики та перспективи використання криптовалют в Україні.....	999
Романюк А. М., Борисюк О. В. Зарубіжна практика застосування фінансових технологій в автострахуванні.....	1001
Рубан В. В., Рижков А. В., Соколова А. М. Етапи розвитку фінансового сектору України в умовах військового конфлікту	1004
Рябцев Д. Стратегії мінімізації ризиків при торгівлі ф'ючерсами на ринку криптовалют	1007
Савчук О. В., Нікольчук Ю. М. Актуальні проблеми процесу фінансового управління прибутком підприємства та напрями його удосконалення.....	1010

Наукове видання

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**X Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції**

(м. Полтава, 28 листопада 2024 року)

Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 65,5.
Зам. № 380/2249.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.
E-mail: pvv.puet@gmail.com.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8076 від 28.02.2024 р.89